

A tavaszi szemeszter utolsó éjszakája volt. Őrült Éjszakának hívták, mert ilyenkor, a tanév utolsó buliján, mindenki elengedte magát. Inkább hasonlított a szilveszterre, azzal a különbséggel, hogy anélkül jelezte valami réginek a végét,

4 Tennessee Williams

ŐRÜLT ÉJSZAKA *

hogy bármi újnak a kezdetét ünnepelné. És emiatt, noha nagy vigasságnak látszott, valójában az év legszomorúbb napja volt. A diákok egy része, azt hiszem, élvezte; némelyikük

bármilyen alkalmat megragad, csak hogy berúghasson. De a legtöbbször azért rúgott be, és viselkedett őrülden, mert vége lett az évnek. Az ifjúság bánatában jó ösztönnel érez rá a sötétségre, úgyhogy a legszomorúbbak ittak a legtöbbször egy Őrült Éjszakán. Vagyis, mint általában, a végzősök és a kibukott elsősök próbálták eszméletlenül inni magukat.

A közép-nyugati kis egyetemi város, legalább arra az egy éjszakára, karneváli hangulatba került. Az éttermek, az élelmiszer- és italboltok hajnali 2–3-ig nyitva maradtak. Az egyetemi kávézó, a gyorsbüfé, a menza meg az összes ivós és táncos hely tömve volt. Egészen a másnap déli vonatok indulásáig, amikor a nyári táborra nem maradók a régi vasútállomáson gyülekeztek, hogy aztán a társaság egyik fele keletnek, a másik nyugatnak induljon. Néhányan még kótyagosan, de mind ilyen-olyan fokon karikás szemmel a kivalvatlanságtól.

Ez, egyébként, az amerikai történelem ama sötét időszakában történt, amely a nagy gazdasági válság és az alkoholtilalom feloldása közé esett, amikor a friss diplomásoknak meg a kibukottaknak minden oka megvolt lerészegedni, s ehhez alig vagy egyáltalán nem volt alkalmas ital. Azon a bizonyos Őrült Éjszakán, emlékszem, egy taxis cég által feketén terjesztett kukoricapálinkát ittunk, meg fickósört, melyet mi erjesztettünk fürdőkádban!

Én bukott elsőéves voltam. Legalábbis azt hittem, hogy megbuktam. Valami, akkor előttem homályos okból, ami talán egy érettebb életfelfogás kikínálódásához vezetett, egyik záróvizsgámra se voltam képes felkészülni. Amikor azon a tavaszon kiosztották a tesztízüetet, valami ellenállt bennem a vonalazott üres lapok fehér kihívásának. Üres tekintettel meredtem rájuk, miközben az ingaóra egykedvűen ketyegett a napsütötte teremben, és mindaz, amit az elmúlt évben tanultam és gondoltam egy lidérc megfoghatatlanságával libbent ki a fejemből.

Szóval, mire eljött az Őrült Éjszaka, eléggé magam alatt voltam. A kollégiumi telefonfülkéből felhívtam Anna Jeant. Vele randíztam egész tavasszal, és valószínűleg a bölcsesség előszobájának tartott szerelem volt az oka annak,

amit szellemi hanyatlásomnak véltem. Abba a körbe tartozott, mely egyetemi társaséletünk léha része volt. Ezeket a lányokat nem illett meghívni táncestre és vasárnap ebédre, amikor a vendégek névsora kikerült a hirdetőre. Ám az Őrült Éjszakákon annál nagyobb népszerűségnek örvendtek, mert kéznél voltak; ittak, sőt vedeltek; és egész éjszakára kimaradtak anélkül, hogy felelősséget kellett volna vállalni értük.

– Anna Jean – szoltam neki –, találkozunk kell ma este. Nem mondhatom meg, miért. Egyszerűen kell, és kész.

– De Phil, mondtam már, hogy ma este Harryvel van randim – felelte.

Anna Jean felsős volt. Harry is, aki komoly srác lévén, kereskedelmet és üzleti ügyvitelt tanult. Anna Jean, mint mondta nekem, nem szerette túlságosan, de megvolt az az előnye, hogy egy évvel idősebb volt nála, nem kettővel fiatalabb.

– De – mondtam neki –, ugye, nem vele töltöd ezt az utolsó éjszakát, amikor tudod, hogy...

Anne Jean valamiért hisztérikus állapotban volt. Talán csak az Őrült Éjszaka általános feszültségének hatására.

– Már épp elégszer csináltam hülyét magamból temiattad. Ha tudnád mennyit cikiztek a csajok, amiért egy újonccal találkoztatok! A fenébe is, ha nem úgy éreznék irántad, ahogy érzek, akkor...

– Tudom, hogy van ez, Anna Jean – tiltakoztam bánatosan. – De én...

– Naná, hogy tudod. Nagyon is.

– Figyelj – lágyult meg a hangja –, ha alkalmas időben visszaérek a sörpartiról, felhívlak. Ha befér, persze, hogy szeretnék találkozni veled ma este. El akarok búcsúzni tőled...

– Vele mész sörpartira?! Hát menj! Menj csak! – kiáltottam dühösen, azzal letettem a kagylót, és lementem az alagsorba még egy kis magányos szeszelésre.

A gondnoknőnk, Mrs. Fox, töksüket volt, és a vacsoránál egymást túlördítva győzködtük, hogy teljesen rendjén van, ha felügyelet nélkül hagy minket az év utolsó éjszakáján. Végül sikeresen föltettük az esti vonatra.

– Ugye jó fiúk lesztek? – könyörögte az induló szerelvény ablakából, és háznagyunk mosolyogva, kalaplengetve így szolt vissza neki:

– Hál'istennek odébbállt a Foxy lady!

Eltelt egy óra, nyolc felé járt az idő. Az Őrült Éjszaka kezdte felvenni szokásos lendületét. Egy-egy hordó sör állt a terem két végében, a közepén pedig egy kád jégen szóda és gyömbéres üdítő. A padló be volt viaszolva a tánchoz. A rádiót lehoztuk a társalgóból, és már volt lent néhány lány is, jócskán becsípve.

Körülnéztem és eltűnődtem, mit kezdjek magammal. A rettegés sötét felhője kezdett gomolyogni agyam hátsó részében. Minden folytonosság megszakadt. Az iskola adta a keretet, melyen mostani életem szövődött, és úgy láttam, e szövőszék odalett.

6 A sör nyers volt. Már két pohár is megviselt belőle. De töltöttem egy harmadikkal.

Charlie odajött hozzám, és ezt mondta: – Hallottad, mennyi csaj jött Saint Joe-ból? Egy egész autónyi, épp most, az Őrült Éjszakára. Lenn vannak az Oroszlánfejes Kocsmában, és Buck szerint csendben becsempészhetünk néhányat. A Gammásoknál és a Szigmásoknál már ott van három, és az Alfások most mentek el a maguk rakományáért. Jobb lesz, ha sietünk, különben egy se marad nekünk.

– Uramatyám, ennél ocsmányabbat! – szakadt ki belőlem. – Buck részeg volt, vagy sose mondott ilyet! Még ha Őrült Éjszaka van is, a dékán, ha rájön, egész jövő évre vesztegzár alá tesz minket!

Eszembe jutott, hogy akkor én már nem leszek itt. Isten tudja, hol leszek! Így hát megvontam a vállam, és nekiláttam a harmadik pohár fickósörnek, pedig elázott macskaként rázkódott a gyomrom.

Úgy negyedóra múlva megjöttek a lányok, és a második emeletre vetették be magukat. Ügyködésük helyszíne előtt sorba álltak a fiúk. A többségük elsőéves volt, még sose csinálta ezt, és tudni akarta, milyen. Nagyon szakszerűen zajlott – majdnem úgy, mint az oltás az első iskolai napon –, egyenként öt percet kaptak a fiúk. Sápatagon, kissé remegve mentek be, és nagy hanggal, izgatottan vagy szégyenlős arckifejezéssel jöttek ki aszerint, hogy sikerrel vagy kudarccal zárult az első nemi csetepatéjuk.

A lépcsősor tetején álltam, onnan nézelődtem egy ideig, és nemigen tudtam eldönteni, hogy irigykedjek vagy undorodjak.

– Ennél ocsmányabbat! – ismételtettem magamban. Ám amikor kinyílt az egyik ajtó, és kijött az egyik lány, hogy a mosdóba menjen, úgy néztem csábosan ringó tompora után, hogy az nyilván többet fejezett ki mélységes ellenérzésnél.

Visszamentem az alagsorba. Addigra lent se volt külön a helyzet. Az egyik felsős egy ledér csajt hozott el a városából. Csupán egy fehér szatén báliruha volt rajta. A fiúk két-három tánclépésenként lekérték. Egyiktől a másikig ringott körbe-körbe, végig az alagsoron. Egy darabig a lépcső aljáról néztem, de aztán felizgatott, ahogy a testét mozgatta, és én is lekértem. Rögtön tudtam, mi ajzotta fel annyira a fiúkat. Attól kezdve ahányszor csak tudtam, lekértem. De egyre több lett a jelentkező. A lánynak leesett az egyik cipője. Az egyik srác felkapta és felszaladt vele a felügyelői szobába. A lány követte. Bement a szobába, s az ajtó becsapódott, majd kulcsra zárult mögöttük.

Az alagsorban folytatódott a buli, de reménytelenül ellaposodott. Otthagytam. Az üres könyvtárban, a kártyaszobában, a társalgóban és az előcsarnokban bolyongtam céltalanul. Pezsgő élet híján, egyetlen csillárral halványan megvilágítva, idegenül és nyomasztóan hatottak a stukkódíszes falak, a vastag függönyök és szőnyegek, a masszív bútorok és a borvörös kárpitok. Elszorult a torkom. Gyorsan odamentem a vastag tölgyfa ajtóhoz, és mindkét szárnyát kitértam. Kellemes, hús levegő áramlott be, enyhén begónia illatú. Nem bírtam tovább. Becsuktam az ajtót, a telefonfülkéhez rohantam, és Anne Jean számát tárcsáztam. Persze még nem jött vissza a Harryvel közös randiról. Még csak kilenc óra volt.

– Nem is fog! – nyögtem. – Lőttek az egésznek!

Bejött egy másik elsős, és részegen a korlátpillérnek dőlt.

– Igyál egyet! – kínált. Nagyot húztam a kukoricapálinkájából.

Jerry volt. A Byron-komplexusos. Ő volt a kolesz költője és filozófusa, és leginkább mesterkéltné modoráról, különösképpen öltözködéséről volt ismert az egyetemen. Aznap este alig lehetett ráismerni. Az arca kivörösödött, a haja összeköcolódott, és örület, elragadtatás látszott savószínű szemében. Az volt a gyanúm, először rúgott be életében.

– Mi ütött beléd? – cikiztem. – Csak nem jutottál valami új felismerésre az Életről?

Általában megsértődött az efféle megjegyzésektől. Általában nagyon komolyan vette magát. De aznap este csak nevetgélt és megmehúzta az üvegét. Épp félig volt. A karomba kapaszkodva lehuppant a legelső lépcsőfokra.

– Van abban valami felemelő – suttogetta izgatottan –, mikor valaki kitér az utolsó hitéből!

– Uramatyám! Ez nem semmi! – cikiztem, de lesuttantam mellé a lépcsőre, mert titokban azt reméltem, hogy kifejti. Életemben először határozott igényem támadt a filozófiára.

– Mikor az utolsó hitéből is kitér valaki, nos, akkor úgy áll...

– Oké, hogy áll akkor? – türelmetlenkedtem.

Hirtelen titokzatossá vált Jerry tekintete. Ivott még egy kortyot az üvegéből, aztán gúnyosan rám vigyorodott. Aztán feltápáskodott és így szólt:

– Sehogy nem áll akkor. Ül a seggén.

Gyűlölettel néztem utána, miközben a padhoz botorkált, ledőlt, és a térde közé szorította a palackot.

– Magam is rájöttem volna – motyogtam részegen. – Nincs szükségem pojacára, aki megmondja.

Ismét kitértam a tölgyfaajtót, és az Életről elmélkedő fiatalember ősi pózában a csillagokra emeltem tekintetem. Ám azok a csillagok elvesztették

szokásos kötöttségüket. Szerteszét röpködtek az égen, mintha egy óriási petárdából robbantak volna ki. Nagyon megrémültem. Ugyanakkor meg is könnyebbültem. Ha évezredes dolgok így letűnhetnek, az én életem bizonytalansága kevésbé fontos.

8 – Gyere ide! – kiáltottam oda Jerrynek. – Elszabadultak a csillagok!
– A csillagok éppoly elrendeltek, mint te vagy – hangzott józan válasza a padról.

Hát persze, kaptam észbe, csak betett nekem a pia!

Ekkor bukkant fel a behajtón Buck Stewart, a körletfelelős. Úgy rohant, hogy alig kapott levegőt. Beviharzott, és minden emeletre felcsöngetett.

– Az FBI-osok már a városban vannak – tette közhírré ordítva. – Tüntessétek el a részegeket a házból! Fülest kaptunk, hogy félóra múlva akciózna, és fix, hogy egyenesen idejönnek.

Percekre „elszabadult a pokol”. Mindenki föl-le rohangált az üvegével, a flaskájával. Az elsők felcipeltek a két hordót az alagsorból. Minden az épület mögötti szomszédos telekre került, amelyre azt lehetett mondani, hogy a kollégiumnak semmi köze hozzá. Pokrócok és párnák kerültek a földre, és az egyik srác átgurította a furgont, amely apja városi vegyesboltjának szállítóeszköze volt. Beletett egy matracot, és belépődíjat szedett. Az egyik Saint Joe-ból hozott rüfke működött benne. De Bucknak kezdett kitisztulni a feje. Egy farba rúgással sürgősen visszaküldte a hotelbe, és az összes fiút, aki volt vele, meg a másik két cafkát leterelte az ügyeletes patikába, hogy vegyék meg, ami óvatosságból szükséges.

Eme izgalmak után visszaballagtam a koleszba. Negyed tizenegy volt, és halálos csend honolt az épületben. Föl-le mászkáltam az üres folyosókon, és csak a saját lépteimet hallottam. Itt-ott eldobott szódásüvegek hevertek. Összeszedtem és kihajítottam őket az ablakon. Se az FBI, se a kollégium nem érdekelt többé. Túl voltam azon, hogy bármivel törődjek. De ez a kis tevésevés a céltudatosság illúzióját keltette bennem.

Végül bementem a második emeleti mosdóba. Egy elsőévesbe botlottam, a padlón feküdt egy növekvő tócsa hányásban. Fölemeltem, ráültettem az egyik klotyóra, és lemostam az arcát benedvesített törülköpappal. Fejjel a térde közt az egyik Saint Joseph-i csajról motyorgott.

– Azt mondta, túl részeg vagyok! Azt mondta, túl részeg vagyok!

– Lehet, hogy ő volt túl józan.

– Azt mondta, túl részeg vagyok! Azt mondta, túl részeg vagyok!

Volt valami szörnyű ebben az egyhangú vartyogásban. Mint amikor elakad a tű a lemezjátszón, és ugyanazt ismétli, oly irgalmatlanul ragaszkodva annak egyedüli valóságához, hogy az ember mindennek a folytatatlanságában kételkedni kezd.

– Azt mondta, túl részeg vagyok! Azt mondta, túl részeg vagyok!

– Friss levegőre van szükséged – jegyeztem meg.

De leginkább nekem volt szükségem friss levegőre. Az ablakhoz mentem, és teljesen feltoltam. A másodikon voltunk, közvetlenül a beton feljáró fölött. A párkányon ültem, és majdnem arra vágytam, hogy ki-
essek. Még kótyagos volt a fejem. A hűs levegő, a csillagok békés lát-
ványa és a kinti részeg örömködés hangjai azonban hamar kijőzanítottak. A mögöttem álló évre gondoltam. Gyönyörű kaleidoszkóp volt egészen a végéig, mert miután sejtelmesen lepergett, feketére sötétült. Megpróbáltam az előttem álló évekre gondolni. Nem ment. Szörnyű zárlat volt az az éjszaka. Semmi előremutató nem volt benne.

Odalent megszólalt a telefon.

– Mondd meg neki, hogy nem vagyok részeg – nyögte az elsős.

– Mondd meg neki, hogy szíjnőzően vagyok.

Ismét a földre zuhant, és mint egy félig megtaposott bogár, se-
rényen az ajtó felé kúszott.

– Uramatyám – gondoltam, ez aztán tényleg őrült éjszaka!

Lementem fölvenni a telefont. A szívem félrevert. Anna Jean volt az...

– Szia, Phil – sívította. – Mindjárt ott vagyok!

A lépcső alján vártam. Egy perc múlva láttam, ahogy kilő az utca túloldalán lévő diákszállóból. Rohantam elé. Az utca közepén találkoztunk. Nem tudom, melyikünk kezdte, de egyszer csak egymást öleltük, és úgy tapadt egymásra ajkunk, mintha haldokolnánk, és a másiktól szívnanék életet magunkba.

Miután engedett ölelésünk szorítása, lassan elindultunk és be-
mentünk a koleszba.

– Istenem, micsoda csönd van! – sóhajtotta.

– Igen, mind elpucoltak – mondtam. – Híre ment, hogy az FBI megje-
lent a városban.

– A hideg kiráz tőle – suttogta. – Mondd, van valami innivalód?

Fölrohantam, és kivettem a szekrényemből a fél liter kukoricapálinkát, melyet neki tartogattam. A padon feküdt, amikor visszaértem. Sírt, mit egy kislány, egyik karját élettelenül lelógatva. Amint mellé értem, felemelte, aztán megragadta és rögtön a szájához emelte az üveget. A negyedét meg-
itta, mire átadta. Ittam egy akkora kortyot, amekkora a tokomon lefért.

– Ez az utolsó éjszakánk – súgta némi köhécseles után.

Gyerekesen felsóhajtott, elmosolyodott, és összekulcsolta a kezét az egyik orcája alatt.

– Hát nem őrült egy éjszaka? – kérdeztem.

Amikor kezem a vállához ért, behunyta a szemét, és ismét elmosolyodott.

– Igen, valahogy minden felbomlik. Négy évet húztam le itt, és ez a legutolsó éjszaka.

– Nekem is az. Biztos vagyok benne, hogy kiszórnak.

10 – Talán mégse – sugallta különösebb érdeklődés nélkül. – De akárhogy is, nem rosszabb, mint záróbizonyítvánnyal elbocsátva lenni.

A pad szélén ültem, karcsú testét közrefogva támaszkodó kezemmel. Térdem a melléhez ért. Nadrágom szövetségén keresztül éreztem mocsanását, melegét. Lassan hozzá hajoltam. Néztem lazán elernyedő, majd szétnyíló ajkát. Aztán megcsókoltuk egymást.

– Miért jöttél vissza – kérdeztem rekedten.

Keze a térdemen pihent. Kislányosan, rebbenetlenül, mély ragyogással nyílt meg a szeme.

– Nem éreztem jól magam – suttogta. – Folyton rád gondoltam, és arra, amit telefonon mondtál.

Kicsit durcásan mormolta mindezt. Ujjai szorításától remegni kezdett a térdem.

– Nem kéne... – sűgtam.

De elakadt a nyelvem. Nem tudtam, hogyan folytassam. Anna Jean rám emelte tekintetét. Aztán megrebbentek a pillái, és kissé összébb húzódtott a szemöldöke. Olyan volt, mint egy nő az első ölelés fájdalmas önkívületében.

– Itt nem tehetjük – sűgta végül. – Az FBI-tól fenyegetve.

Buck azt mondta, föl nem vihetünk senkit, úgyhogy megemlítettem neki a hátsótelki furgont.

– Furgon?! – sikkantotta. – Kész főnyeremény!

Feltápáskodott a padról, és vállon fogott.

– Ha akarod... – sűgta. – Tudod, ma éjjel elég őrült vagyok bármihez.

Hihetetlennek tűnt. Nem tudtam elhinni, hogy tényleg megtörténik. A bentlakóknak nyilvánvaló volt, hogy Anna Jean és én már eljutottunk az intimitás legmagasabb fokára, sőt én még erősítgettem is őket ebbéli hitükben. De valójában nem így volt. És amikor tudtam, hogy tényleg eljött az ideje, éppoly elképesztően valószínűtlennek tűnt, mint minden más azon a fantasztikus éjszakán. Szerettem volna egy kicsit megértetni vele, mit jelent nekem, hogy meggondolta magát, de valami tartósan a torkomra fojtotta a szót.

Szóltanul sétáltunk ki az elgazosodott telekre. Anna Jean mögöttem jött, erősen fogva a kezemet. Sötét haját leengedte, eltakarva az arcát. Amikor odaértünk a furgon halvány fehérségéhez, elszakadt tőlem, gyorsan elsurrant a boltos fia mellett, és egy ideges kuncogást hátrahagyva bebújt a raktér fekete üregébe. Én nála lassabban követtem, a belépődjához szükséges

aprót kutatva zsebeimben. Némelyiket elejtettem, és a gaz közül kellett kiszednem. De én is nevettem. Mint, aki megbolondult. Próbáltam nem nevetni, de minden ízemben remegtem, és a nevetés mintegy kirázódott belőlem...

Sötét volt odabenn. A matraca kiterítettem a pokrócomat, és Anna Jean csendben ráfeküdt. Ő volt-e, vagy csupán egy lány árnya? Aztán megérintette az arcom, és akkor tudtam már! Néhány sötétben tapogatózó mozdulat következett. Olyanok, mint az óceán mélyén keresgélő búvároké. Mindkét kezét felém nyújtotta. Közéjük estem. A többi vakon történt, szinte akaratlanul, valami olyat kihozva mindkettőnkből, ami talán nem is volt önmagunk része.

Valamivel később a telek másik részén, fejünket az öreg fészernék támasztva hevertünk. Fáradt voltam, erőtlen, de csordultig békességgel. Anna keze az enyémben feküdt, mozdulatlanul, hidegen. A csillagokat bámultam, és olyan boldog voltam, hogy alig tudtam levegőt venni. Ezek ugyanazok a csillagok voltak, melyeket egy-két órája a második emeleti mosdó párkányáról láttam. De mennyire másnak láttam őket! Nem ridegnek és távolságtartóknak, hanem annyira közelinek és barátságosnak, hogy úgy éreztem, meg tudnám cirógatni, és közben olyan puhának, finoman lüktetőnek érezni őket, mint Anna tenyerét. Minden, ami darabjaira tört és annak az éjszakának a zűrzavarába omlott, újra összeállt, tökéletesebben, mint valaha.

Mindezt elkezdtem hangosan is kimondani, kevésbé Anne-nek, mint magamnak.

– Ez nem a vég – suttogtam. – Épp csak a kezdet!

– Ne! – rebegte. – Kérlek, ne!

– Miért ne? – kérdeztem felélénkülve. – Egybekelünk, Anna Jean! Még ma éjjel! Hát nem látod, ez nem a vég kettőnknek, csupán a kezdet.

Az ujjai még hidegebbek voltak, ahogy az enyéimhez ért.

– Gyűlölni fogsz, ha elmondom...

– Mit?

– Ma este feleségül mentem Harryhez.

A bensőmben zajló omlás szinte fizikai volt.

– Nem kellett volna – mondtam lassan –, és utána ezt tenned.

– Ma este feleségül mentem Harryhez – ismételte meg. – A hotelnél vár engem. Azt mondtam neki, haza kell mennem, és össze kell pakolnom néhány holmit. Az mondta az ágyban vár rám. Nyilván...

Az ujjaimat szorongatva hisztérikus nevetésben tört ki:

– Nyilván egy szüzet vár!

– Nem kellett volna ezt tenned – suttogtam megint.

Fölkelt a gazból, és nekiállt lesöpörni a szoknyáját.

– Nem ma éjjel kellett volna ezt tennem. Azt hiszem, máskor nem tudtam volna megtenni. De ma éjjel megtettem! Bizony meg! Ma éjjel, igen!

Még mindig nevetve, lassan a kollégium felé indult. Botorkálva
12 követtem, mint akit láncon vezetnek. Bevárt és karon fogott. Együtt mentünk tovább. Az összes ablak csukva volt, s mert az FBI-veszély múltán mindenki visszatért, furcsa árnyak imbolyogtak a sárga függönyökön, és üvegcsörömpölés meg rikoltozás hallatszott, mintegy a messziségből.

– Meg kell veszni – suttogtam.

– Az lehet, és ez egy őrületes éjszaka! – mondta még mindig nevetve.

Szilágyi Mihály fordítása

*Túlzás lenne azt állítani, hogy Tennessee Williams minden műve alapvetően önéletrajzi fogantatású. Ugyanakkor tény, hogy az 1929-1933 közötti időszakban, amikor az *Őrült éjszaka* játszódik, a Missouri Egyetem hallgatója és kollégista volt. 1929-ben, 18 évesen lett „gólya”, 1932-ben pedig megbukott a katonai előképzőn, és az apja kivette az intézményből. Mivel elbeszélését még eredeti nevén, Thomas Lanier Williamsként jegyezte, és a Tennessee-t 1938-ban vette fel, az *Őrült éjszaka* valamikor 1933 és 1938 között keletkezett. Hosszú kallódás után, 2014-ben (!) jelent meg először. Szenzációs felfedezésként a *The Strand* irodalmi magazin közölte. (A ford. megj.)

